

Міністерство освіти і науки України
Національний авіаційний університет
Навчально-науковий інститут комп'ютерних інформаційних технологій
Кафедра комп'ютеризованих систем управління

Лабораторна робота №2
з дисципліни «Комп'ютерні системи»
на тему «Моделювання часових характеристик обчислювальних систем
та мереж»
Варіант №3

Виконав:
студент ННІКІТ
групи СП-325
Клокун В. Д.
Перевірів:
Ковальов М. О.

Київ 2019

1. МЕТА РОБОТИ

Вивчення методів оцінки трудомісткості алгоритмів.

2. ХІД РОБОТИ

Вихідними даними для лабораторної роботи є схема алгоритму (рис. 1). Для побудови матриці переходів за схемою алгоритму також надані значення параметрів, що перевіряються алгоритмом (табл. 1).

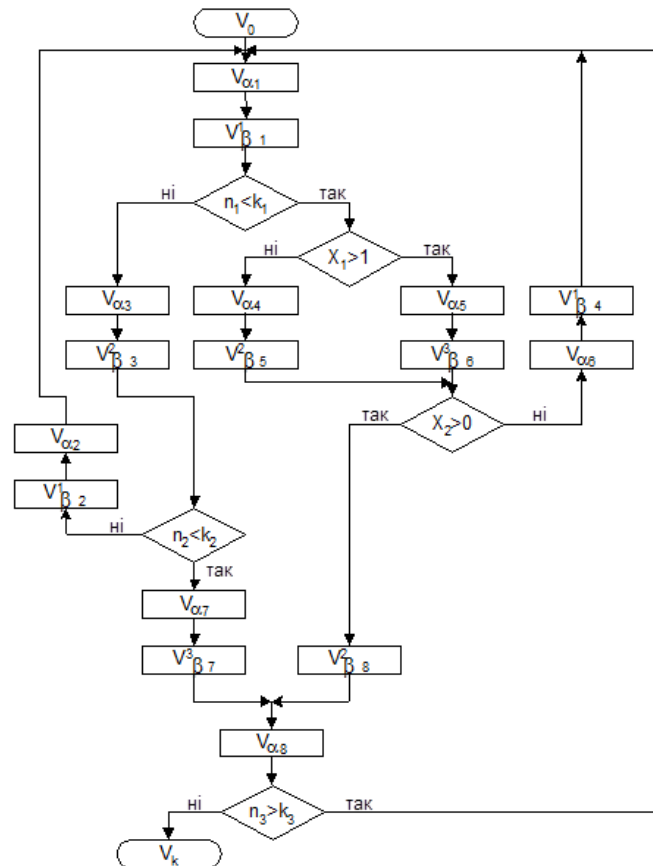

Рис. 1: Схема алгоритму

Табл. 1: Области зміни параметрів X_i , K_i , що складають оператор $V_{\alpha i}$

Номер варіанта	Параметр та його значення				
	X_1	X_2	K_1	K_2	K_3
3	0, +4	-3, 1	10	20	30

2.1. Обчислення середньої кількості операцій за один прогін алгоритму

Нехай $n_1, \dots, n_{k-1}$ — середня кількість звернень до операторів $V_1, \dots, V_{k-1}$. Тоді середня кількість операцій за один прогін алгоритму $\theta_{\text{осн}}$ визначається так:

$$\theta_{\text{осн}} = \sum n_i \cdot k_i. \quad (1)$$

Щоб знайти значення середньої кількості звернень $n_1, \dots, n_{k-1}$, за схемою алгоритму визначаємо та будуємо матрицю ймовірностей переходу, в якій кожен елемент P_{ij} визначає ймовірність переходу із стану i в стан j (табл. 2).

За матрицею ймовірностей переходу складаємо систему лінійних алгебраїчних рівнянь:

$$\left\{ \begin{array}{l} -n_{\alpha 1} + n_{\alpha 2} + n_{\beta 4} + n_{\beta 7} + 0,030n_{\alpha 8} = -1, \\ n_{\alpha 1} - n_{\beta 1} = 0, \\ -n_{\alpha 2} + n_{\beta 2} = 0, \\ -n_{\beta 2} + 0,050n_{\beta 3} = 0, \\ 0,100n_{\beta 1} - n_{\alpha 3} = 0, \\ n_{\alpha 3} - n_{\beta 3} = 0, \\ 0,225n_{\beta 1} - n_{\alpha 4} = 0, \\ -n_{\beta 4} + n_{\alpha 6} = 0, \\ 0,675n_{\beta 1} - n_{\alpha 5} = 0, \\ n_{\alpha 4} - n_{\beta 5} = 0, \\ 0,750n_{\beta 5} - n_{\alpha 6} + 0,750n_{\beta 6} = 0, \\ n_{\alpha 5} - n_{\beta 6} = 0, \\ 0,950n_{\beta 3} - n_{\alpha 7} = 0, \\ n_{\alpha 7} - n_{\beta 7} = 0, \\ -n_{\alpha 8} + n_{\beta 8} = 0, \\ 0,250n_{\beta 5} + 0,250n_{\beta 6} - n_{\beta 8} = 0. \end{array} \right. \quad (2)$$

Знаходимо розв'язок системи лінійних алгебраїчних рівнянь і записуємо його. Для операторних вершин:

$$\begin{aligned} n_{\alpha 1} &= 4,58, & n_{\alpha 2} &= 0,03, & n_{\alpha 3} &= 0,46, & n_{\alpha 4} &= 1,03, \\ n_{\alpha 5} &= 3,09, & n_{\alpha 6} &= 3,09, & n_{\alpha 7} &= 0,44, & n_{\alpha 8} &= 1,03. \end{aligned}$$

Для файлових вершин:

$$\begin{aligned} n_{\beta 1} &= 4,58, & n_{\beta 2} &= 0,02, & n_{\beta 3} &= 0,46, & n_{\beta 4} &= 3,09, \\ n_{\beta 5} &= 1,03, & n_{\beta 6} &= 3,09, & n_{\beta 7} &= 0,44, & n_{\beta 8} &= 1,03. \end{aligned}$$

[illegible]

Отже, розв'язавши систему рівнянь, отримали середні кількості звернень $n_1, \dots, n_{k-1}$ до операторів $V_1, \dots, V_{k-1}$.

Щоб обчислити значення середньої кількості операцій за один прогін алгоритму $\theta_{\text{очн}}$, необхідно знати значення кількості операцій k_i кожного оператора $V_{\alpha i}$ (для заданого варіанту №3 — табл. 3).

Табл. 3: Число операцій k_i , що складають оператор $V_{\alpha i}$

Номер варіанта	Кількість операторів V_{α}							
	V_{α_1}	V_{α_2}	V_{α_3}	V_{α_4}	V_{α_5}	V_{α_6}	V_{α_7}	V_{α_8}
3	30	10	30	20	20	30	50	100

Тепер обчислюємо середню кількість операцій за один прогін алгоритму. Для цього підставляємо задані значення кількості операцій кожного оператора (табл. 3) у формулу (1):

$$\begin{aligned}
 \theta_{\text{очн}} &= \sum_{V \in S_o} n_{\alpha i} \cdot k_i \\
 &= 4,58 \cdot 30 + 0,02 \cdot 10 + 0,46 \cdot 30 + 1,03 \cdot 20 \\
 &\quad + 3,09 \cdot 20 + 3,09 \cdot 30 + 0,44 \cdot 50 + 1,03 \cdot 100 \\
 &\approx 451,55.
 \end{aligned}$$

Отже, середня кількість операцій за один прогін заданого алгоритму $\theta_{\text{очн}} \approx 451,55$.

2.2. Обчислення середньої кількості звернень до кожного з файлів

Середня кількість звернень до файлів визначається так:

$$N_h = \sum_{v_i \in S_h} n_i, \quad (3)$$

де n_i — середня кількість звернення до оператора V_i . На схемі алгоритму вершини з операціями звернення до файлів позначені $V_{\beta i}^c$, де $c \in (1, 2, 3)$. Тоді значення середньої кількості звернень до файлів N_1, N_2, N_3 обчислюються так:

$$\begin{aligned}
 N_1 &= n_{\beta_1} \cdot n_{\beta_2} \cdot n_{\beta_4} = 4,58 + 0,02 + 3,09 = 7,70, \\
 N_2 &= n_{\beta_3} \cdot n_{\beta_5} \cdot n_{\beta_8} = 0,46 + 1,03 + 1,03 = 2,52, \\
 N_3 &= n_{\beta_6} \cdot n_{\beta_7} = 3,09 + 0,44 = 3,53.
 \end{aligned}$$

Отже, були знайдені значення середньої кількості звернень до кожного з файлів: $N_1 = 7,70, N_2 = 2,52, N_3 = 3,53$.

2.3. Обчислення середньої кількості інформації, яка передається при одному зверненні до файлу

Середня кількість інформації, яка передається при одному зверненні до файлу визначається так:

$$\theta_h = \frac{1}{N_h} \sum_{v_i \in S_h} n_{\beta i} \cdot l_i, \quad (4)$$

де N_h — середня кількість звернення до файлу F_h , $n_{\beta i}$ — середня кількість звернення до оператора $V_{\beta i}$, l_i — середня кількість інформації, що передається при виконанні оператора звернення $V_{\beta i}$ (табл. 4).

Табл. 4: Середня кількість інформації l_i , що передається при виконанні оператора звернення $V_{\beta i}$

Номер варіанта	Кількість інформації							
	$V_{\beta_1}^1$	$V_{\beta_2}^1$	$V_{\beta_3}^2$	$V_{\beta_4}^1$	$V_{\beta_5}^2$	$V_{\beta_6}^3$	$V_{\beta_7}^3$	$V_{\beta_8}^2$
3	250	500	150	1000	200	100	400	200

Підставляємо значення середньої кількості звернень до файлових вершин $n_{\beta i}$ та середню кількість інформації, що передається при виконанні оператора звернення $V_{\beta i}$ у формулу (4):

$$\begin{aligned} \theta_1 &= \frac{1}{N_1} \cdot (n_{\beta_1} \cdot l_1 + n_{\beta_2} \cdot l_2 + n_{\beta_4} \cdot l_4) = \frac{1}{7,70} \cdot (4,58 \cdot 250 + 0,02 \cdot 500 + 3,09 \cdot 1000) \\ &= 552,08, \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \theta_2 &= \frac{1}{N_2} \cdot (n_{\beta_3} \cdot l_3 + n_{\beta_5} \cdot l_5 + n_{\beta_8} \cdot l_8) = \frac{1}{2,52} \cdot (0,46 \cdot 150 + 1,03 \cdot 200 + 1,03 \cdot 200) \\ &= 190,9, \end{aligned}$$

$$\theta_3 = \frac{1}{N_3} \cdot (n_{\beta_6} \cdot l_6 + n_{\beta_7} \cdot l_7) = \frac{1}{3,53} \cdot (3,09 \cdot 100 + 0,44 \cdot 400) = 137,01.$$

Отже, знайшли середні значення кількості інформації, яка передається при одному зверненні до файлів F_1 , F_2 і F_3 : $\theta_1 = 552,08$, $\theta_2 = 190,9$ і $\theta_3 = 137,01$ відповідно.

2.4. Обчислення середньої трудомісткості етапу рахування

Середня трудомісткість етапу рахування θ_0 визначається так:

$$\theta_0 = \frac{\theta_{\text{осн}}}{N}, \quad (5)$$

де N — сума середнього числа N_i звернень до основних операторів S_O , тобто:

$$N = \sum_{i=1}^{V_{oi}} n_i. \quad (6)$$

Отже, спочатку обчислюємо суму середнього числа звернень до основних операторів N :

$$N = \sum_{i=1}^{V_{oi}} n_i = 4,58 + 0,03 + 0,46 + 1,03 + 3,09 + 3,09 + 0,44 + 1,03 = 13,75.$$

Підставляємо отримане значення у формулу (5) і знаходимо середню трудомісткість етапу рахування:

$$\theta_0 = \frac{451,55}{13,75} = 32,85.$$

Отже, знайшли значення середньої трудомісткості етапу рахування $\theta_0 = 32,85$.

3. ВИСНОВОК

Виконуючи дану лабораторну роботу, ми вивчили методі оцінки трудомісткості алгоритмів.